

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фінансів та банківської справи
Кафедра банківської справи

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Управління діяльністю банків на фінансовому ринку»

на тему: **«УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ В КОМЕРЦІЙНИХ
БАНКАХ УКРАЇНИ»**

Виконавець

студент 63 групи
Факультету фінанси та банківська справа
Шафран Олександра Вадимівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

к. е. н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Сирчин Олександр Леонідович

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність роботи. Банківські установи є важливою ланкою фінансової системи України, від їх ефективного функціонування залежить загальний розвиток економіки країни та добробут населення. Кредитна діяльність є центральною у банківських установах, вона виступає джерелом як основних прибутків банку, так і найхарактернішого для нього кредитного ризику. Тому, в умовах сучасного розвитку банківництва, істотного значення набуває проблема ефективного управління ризиками комерційного банку, яке забезпечує збереження фінансової стійкості та безпеки банку в цілому.

Отож, однією з головних задач сучасного етапу розвитку банківської справи є уникнення або мінімізація ризику при одночасному отриманні достатніх прибутків з метою схоронності коштів вкладників і підтримання діяльності комерційного банку. Кредитний ризик – це невід'ємна складова процесу існування комерційного банку на ринку, саме тому вказаний ризик є для банку особливим об'єктом аналізу і управління, поскільки дохід банку є залежним від ефективності управління ризиком. Одночасно, кредитний ризик вважається одним з основних внутрішніх ризиків, що виникають безпосередньо в зв'язку з діяльністю конкретного комерційного банку. Це є пов'язаним із тим, що зростаючий кредитний ризик трансформується у головне джерело банківського ризику загалом.

Метою дипломної роботи є поглиблення теоретичних та практичних знань з управління кредитними ризиками у банках для подальшого застосування їх під час виконання конкретних практичних завдань; ідентифікація ключових проблем та розробка рекомендацій щодо його удосконалення.

Відповідно до мети дослідження були сформовані наступні завдання :

- поглибити та узагальнити теоретико-методологічні засади з дослідження кредитних ризиків та способів його мінімізації;
- систематизувати фактори впливу та джерела виникнення кредитного ризику;
- визначити суть організаційно-економічного механізму управління кредитним ризиком та охарактеризувати його складові;
- проведення кореляційно-регресійного аналізу макро та мікроекономічних факторів впливу на кредитний ризик;
- проаналізувати поточний стан та якість кредитної діяльності банків України та оцінити процес управління кредитним ризиком на прикладі АТ «ОТП Банк»;
- ознайомитися із зарубіжним досвідом управління кредитним ризиком;

визначити напрямки мінімізації кредитного ризику в комерційних банках та розробити власні рекомендації

Об'єкт дослідження - це процес управління кредитним ризиком комерційного банку.

Предмет дослідження - це теоретико-методичні основи управління кредитним ризиком комерційного банку.

Методи дослідження. Теоретико-методологічну основу дипломної роботи становить сучасна економічна теорія ризиків, синтез класичних теорій і новітніх поглядів на місце та роль кредитних ризиків у діяльності комерційних банків. При виконанні досліджень залежно від конкретних цілей і завдань використовувались аналітично-графічна формалізація кредитної діяльності комерційних банків, порівняльний аналіз динаміки показників, кореляційно-регресійний аналіз для визначення факторів впливу на рівень кредитного ризику; абстрагування і узагальнення дозволили відокремити найбільш значущі аспекти даної роботи.

Інформаційною базою є нормативно-законодавчі акти України й інших країн, які регулюють діяльність банків, інструкції та положення НБУ, наукові публікації вітчизняних і закордонних учених, матеріали наукових конференцій, дані звітності банківських установ, офіційних статистичних збірників.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (91 найменувань) та 4 додатків. Загальний обсяг роботи становить 118 сторінок. Основний зміст викладено на 90 сторінках. Робота містить 19 таблиці, 21 рисунок.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 тези: «Досвід США управління ризиками при споживчому кредитуванні// IV Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами», м.Київ, 18 листопада 2020 рік.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі роботи ми розглянули теоретичні основи управління кредитним ризиком, чинники та фактори, які впливають на кредитний ризик, також методи та інструменти управління кредитним ризиком.

Встановлено, що кредитний ризик є невід'ємною частиною банківської діяльності і займає домінуюче становище в системі банківських ризиків. Діяльність з управління ризиками спрямована на пошук альтернативних рішень, вироблення ефективного механізму управління кредитними ризиками та визначення адекватності розроблених процедур. Адже від цього залежить якість кредитного портфеля банку. Ефективне управління кредитними ризиками окремих банків це сприятиме стабілізації банківської системи країни в цілому.

У другому розділі проведено аналіз формування кредитного ризику, та управління кредитним ризиком на прикладі АТ «ОТП Банк»

Результат комплексного аналізу виявив, що питання управління кредитними ризиками банків має першорядне значення для їх стабільного

функціонування. Стратегія управління ризиками АТ "ОТП Банк", кредитна політика і правила управління ризиками, включаючи моніторинг, робота з безпекою і проблемною заборгованістю, містять визначення кредитного ризику, критеріїв кредитоспроможності та платоспроможності окремих дебіторської заборгованості, а також встановлюють норми і ліміти для управління кредитним ризиком на рівні портфеля. Конкретні вимоги до кредитних договорів вказані в стандартах продуктів, які регулярно оновлюються, але не рідше одного разу на рік.

У третьому розділі дослідженні розглянуто проблеми управління кредитним ризиком в комерційних банках України, та запропоновано основні напрямки вдосконалення управління ризиком

Ефективність управління кредитними ризиками в банківському секторі української економіки повинна ґрунтуватися насамперед на інституційних принципах банківської організації. Особливу увагу в плані мінімізації споживчих кредитних ризиків необхідно приділити розвитку і поліпшенню співпраці між банками і страховими компаніями

Розв'язання всіх перелічених проблем в управлінні кредитним ризиком потребує розробки та реалізації комплексу заходів .

Ключові слова: банк, банківський бізнес, кредитний ринок, фінансова глобалізація, корпоративний ринок, ризик.

ВИСНОВКИ

1. Детальний розгляд кредитного ризику в системі банківських ризиків показав, що кредитні ризики займають домінуюче місце в ієрархічній системі банківських ризиків і є невід'ємною складовою сукупного банківського ризику. Узагальнюючи підходи вчених, визначено, що кредитний ризик – це ймовірність часткового або повного невиконання, оговорених між позичальником і банком та закріплених кредитним договором, зобов'язань, що спричиняє недоотримання банком очікуваних доходів або отримання збитків від проведення кредитної операції.

2. Дослідження показало що виникнення кредитного ризику залежить від дії зовнішніх факторів, які пов'язані з діяльністю позичальника, із забезпеченням, з поручителем, гарантом, страховиком, економічні, політичні, форс-мажорні, законодавчо-регулюючі та внутрішніх факторів, які пов'язані зі стратегічними напрямками кредитної політики, з кваліфікацією працівників, з наявністю контролю та внутрішньої нормативної бази регулювання кредитних ризиків.

3. Тому головне завдання в раціональному управлінні кредитними ризиками полягає в пошуку реальних шляхів їх мінімізації й одержанні достатніх доходів для збереження засобів вкладників і підтримки життєдіяльності банківської установи. Банківські втрати через недооцінку впливу кредитних ризиків на результати банківської діяльності не обмежуються неповерненням кредитів та плати за користування ними. Вони можуть мати значно масштабніший прояв.

4. Аналіз кредитного ринку України показав, що в останні роки відбувається зростання обсягів кредитного портфеля, що об'єктивно спричиняє зростання рівня кредитного ризику. На сьогоднішній день рівень кредитного ризику банківського сектору є надзвичайно високим та негативно впливає на стабільність функціонування усієї банківської системи.

5. Досвід застосування механізмів управління кредитним ризиком та методів аналізу процесу банківського кредитування розглянуто в дипломній роботі на прикладі АТ «ОТП Банк». Що показало, вивчення кредитоспроможності клієнта - один з найважливіших методів, що застосовується банком, для зниження кредитного ризику і успішної реалізації кредитної політики, оскільки дозволяє уникнути необґрунтованого ризику ще на етапі розгляду заявки на надання кредиту. Проте діюча методика оцінки платоспроможності не є еталоном та потребує значних допрацювань.